

Saksframlegg

Arkivreferanse:2021/7686- 1
Saksbehandler: Elisabeth Wallace Haaland
Avdeling: Regionalplanavdelingen

Regionalt folkehelsearbeid – Budsjett og tiltak for 2021

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
		Ungdommens fylkesråd
		Fylkesrådet for funksjonshemmede
		Eldrerådet
		Opplæringsutvalget
		Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Regionalt folkehelsearbeid – Budsjett og tiltak for 2021
- 2 Vedlegg 1. Budsjett 2021
- 3 Vedlegg 2. Forslag til fordelingsnøkkel for partnerskapsmidler 2021
- 4 Vedlegg 3. Rapportering fra Partnerskap for folkehelse 2019
- 5 Vedlegg 4. Handlingsplan Folkehelse og UU
- 6 Vedlegg 5. Oppfølging av folkehelsearbeidet 2020
- 7 Vedlegg 6. Oversiktsarbeidet- et sammendrag for sating i 2021
- 8 Vedlegg 7. Fiskesprell - rapportering 2019-2020 til Helsedirektoratet

Sammendrag

I denne saken blir folkehelsearbeidet i Rogaland fylkeskommune presentert. Folkehelsearbeidet er omfattende og sektorovergripende. Rogaland fylkeskommune jobber systematisk for å imøtekomme folkehelsemålene, og baserer arbeidet på utfordringsbildet i kunnskapsgrunnet, politiske vedtak og nasjonale mål og føringer.

De viktigste oppgavene i året som kommer, blir å ivareta Partnerskap for folkehelse med blant annet nye avtaler, følge opp Program for folkehelsearbeid og tilskuddsordningen «Mulighetsrommet», forankre og spre resultater fra folkehelseundersøkelsen i Rogaland 2020 og følge opp tilskuddsordninger. I tillegg styrkes satsningen på frivillighet og aldersvennlig lokalsamfunn. Satsning på det interne folkehelsearbeidet i organisasjonen videreføres, og vedtaket om å løfte frem folkehelseperspektivet i alle relevante politiske saker i fylkeskommunen følges opp.

Fylkesrådmannens innstilling

Fylkesutvalget slutter seg til fordelingen av partnerskapsmidler, budsjett og tiltak i det regionale folkehelsearbeidet for 2021.

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Christine Haver
regionalplansjef

Bakgrunn for saken

Folkehelsearbeidet i fylkeskommunen skal gjennom regional utvikling, planlegging og forvaltning bidra med tiltak som fremmer folkehelsen og skal understøtte, igangsette og samordne tiltak for å møte fylkets folkehelseutfordringer. I tillegg skal fylkeskommunen ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i fylket og hvilke faktorer som kan påvirke positivt eller negativt (utdrag fra folkehelseloven kap. 4 § 20 og 21). Rogaland fylkeskommune forplikter seg til å jobbe systematisk for å imøtekomme FNs bærekraftsmål, da særlig med tanke på sosial bærekraft og samfunnsplanlegging med mennesket i sentrum. I fylkestinget desember 2012 ble Regionalplan for folkehelse i Rogaland 2013-2017 vedtatt og planen er gjeldende inntil ny plan foreligger. Ved politisk behandling av Regional planstrategi 2020, ble forventet oppstart for revisjon av folkehelseplanen satt til 2023-2024.

Sett opp mot kunnskapsgrunnlaget, anses satsningsområdene i planen fortsatt som gjeldende, men utvides med aldersvennlig samfunn og tydeligere satsing på frivillighetspolitikk.

Regionalplan for folkehelse har tre hovedmålsetninger:

- Fremme god helse og utjevne sosiale helseforskjeller
- En styrket politisk og administrativ forankring av folkehelsearbeidet
- Et mer kunnskapsbasert folkehelsearbeid

Disse hovedmålsetningene rettes mot satsningsområdene:

- Aktive og trygge lokalsamfunn
- Støttende miljø for psykisk helse
- Sunne levevaner
- Universell utforming og aldersvennlige lokalsamfunn

Et av utviklingsmålene i regional planstrategi for perioden 2021-2024 rettes direkte mot folkehelsearbeidet, og legger føringer for tiltak i 2021. Dette er «Helsefremmende og inkluderende samfunn», med følgende innsatsområder:

- Redusere sosiale forskjeller i helse og samfunnsdeltakelse
- Øke gjennomføring i videregående opplæring
- Demokratisk deltakelse og mangfoldig medborgerskap

Problemstilling

Fylkesrådmannen vil med dette orientere om planlagte tiltak for oppfølging av folkehelsearbeidet i 2021, slik at de folkevalgte kan ha et strategisk blick på folkehelsearbeidet i Rogaland fylkeskommune og påse at arbeidet med Regionalplan for folkehelse holder seg til mål, oppgaver, fremdrift og budsjett. Fylkesutvalget bes vurdere forslag til fordeling av årets budsjettmidler knyttet til Partnerskap for folkehelse for 2021.

Saksopplysninger

Med bakgrunn i [Regionalplan for folkehelse 2013-2017](#), folkehelseloven, statlige føringer og identifiserte folkehelseutfordringer, legges det årlig frem en politisk sak med orientering om prioriterte tiltak for oppfølging av folkehelsearbeidet i Rogaland, budsjett og forslag til fordeling

av partnerskapsmidler i Partnerskap for folkehelse. I tillegg gis det en orientering og rapportering på hva som er gjennomført i 2020.

1. Budsjett

	Fylkeskommunale midler	Statlige midler
Partnerskap for folkehelse	4 304 0000	
Oppfølging av Regionalplan for folkehelse	2 301 000	5 800 000
Totalt:	6 605 000	5 800 000

Se vedlegg 1: Budsjett for folkehelse 2021 for mer detaljert fordeling med prosjektnummer. Midler til samfunnsnyttige organisasjoner med driftstøtte, er lagt til oppfølging i folkehelsebudsjettet fra 2021. Totalt disponerer folkehelse et budsjett på 12 405 000 kr for 2021.

Det vil utarbeides en politisk sak på høsten dersom det er behov for endring i budsjettet, for å sikre at ressurser og midler blir brukt hensiktsmessig i henhold til kunnskapsgrunnlaget og satsingsfelt. Politiske innspill, initiativ og interesse er av stor betydning for oppfølgingen av det tverrsektorielle folkehelsearbeidet, slik at arbeidet i best mulig grad kan ses helhetlig med tanke på fylkeskommunes oppgaver og virkemidler og opp mot visjonen om Bærekraftig utvikling og sterke fellesskap i hele Rogaland.

2. Partnerskap for folkehelse 2021 (Prosjektnummer 3675)

[Partnerskap for folkehelse](#) er en arbeidsmetode fylkeskommunen bruker for å imøtekomme satsningsområdene i Regionalplan for folkehelse. Partnerskapet er et gjensidig avtalebasert nettverk som har eksistert siden 2007. Det består av totalt 43 partnere (alle 23 kommuner, 11 frivillige organisasjoner og 9 regionale aktører). Avtalene har en varighet ut 2021, og må reforhandles og få ny varighet inntil ny regionalplan foreligger.

Partnerskapets hovedformål er å samordne folkehelsearbeidet i fylket og på den måten er det også med på å støtte visjonen om et sterkere fellesskap i hele Rogaland. Kommunene og organisasjonene i partnerskapet mottar og går inn med lik sum tilsvarende det fylkeskommunale tilskuddet. Midlene går til folkehelse tiltak som det redegjøres for i handlingsplaner. Midlene kan ikke finansiere drift i form av lønn til folkehelsekoordinatorstillinger. Se vedlegg 2: Forslag til fordelingsnøkkel for partnerskapsmidler 2021.

Det er satt av 3 978 000 kr fordelt på kommunene og organisasjonene. 326 000 kr er satt av til drift av partnerskapet, oppfølging og kompetanseheving. Totalt er det satt av 4 304 000 kr til partnerskapet i 2021.

Det er møteplikt på partnerskapssamlingene, og i tillegg følger det ved årsslutt et rapporteringskrav til alle aktørene i partnerskapet. Denne rapporteringen gir en god feedback på status, innsats, utfordringer og behov i regionen. Partnerskapsrapporten fra 2020 kan leses i vedlegg 3: Rapportering fra partnerskapet 2020.

3. Oppfølging av Regionalplan for folkehelse - tydeligere samarbeid mellom flere fagfelt

[Regional planstrategi 2021-2024](#), vedtatt 20. oktober 2020, heter det at "Regionalplan for folkehelse revideres og sentrale elementer i Fylkesdelplan for universell utforming inngår. Fylkesdelplan for inkluderende samfunn inkorporeres.» Arbeidet med revidering og sammenslåing skal først begynne i 2023/2024 på grunn av ressursituasjonen og planporteføljen. Rogaland fylkeskommune vil starte det forberedende arbeidet i 2022.

Midlertidig har folkehelse og universell utforming gått sammen om å lage en felles handlingsplan basert på de interne ressursene for 2021, for å styrke hverandres fagfelt og oppnå synergier. Se vedlegg 4: Handlingsplan for folkehelse og universell utforming.

Folkehelse og universell utforming har siden våren 2018 hatt faste ukentlige lagsmøter for å koble de to fagområdene mer sammen. Universell utforming inngår i den nasjonale satsingen på aldersvennlige samfunn, og dette hører naturlig inn under folkehelseparaplyen.

4. Oversikt over helsetilstanden i Rogaland

Helsetilstanden i Rogaland er totalt sett god – de fleste har god livskvalitet og er fornøyde med egen helse. Imidlertid er det dessverre slik at vi har store forskjeller mellom ulike grupper i befolkningen. Mens de fleste har det bra, hoper utfordringer seg opp hos noen grupper. Disse skillene følger utdanning og økonomi, slik at vi får til dels betydelige sosiale forskjeller i helse og trivsel. I tillegg ser vi en tydelig aldersgradient: trivsel og livskvalitet er lavest hos unge voksne og høyest hos pensjonistene.

Høsten 2020 gjennomførte Rogaland fylkeskommune og Folkehelseinstituttet en stor spørreundersøkelse om trivsel, velferd og egenvurdert helse blant innbyggere i fylket. Dette har gitt oss langt mer informasjon om denne typen problemstillinger enn vi tidligere har hatt. For mer informasjon om dette, og folkehelsesituasjonen ellers se vedlegg 5: Oversiktsarbeidet - en oppsummering.

5. Aktive og trygge lokalsamfunn

Oversiktsarbeidet

I tillegg til den vanlige veiledningen til kommunene i oversiktsarbeidet, vil resultater fra folkehelseundersøkelsen deles med partnerskapsaktørene i 2021, blant annet gjennom partnerskapssamlingene.

Kompetanseheving hos planleggere (3607)

To av hovedmålene i Utviklingsplanen for Rogaland 2021-2024 er å skape helsefremmende og inkluderende samfunn og attraktive lokalsamfunn, byer og tettsteder.

For å kunne utvikle trygge og helsefremmende lokalsamfunn må kommunene ha en overordnet strategi for samfunnsplanlegging. En avgjørende faktor for sosial bærekraft er at folkehelse og universell utforming ivaretas i planleggingen. 52 prosent av kommunene oppgir å ha forankret målsetningen om å fremme helse og redusere sosiale helseforskjeller i kommuneplanen og i alle sektorer, mens 43 prosent oppgir i noe grad. Folkehelse og Universell utforming vil fortsette å arbeide tettere og mer systematisk med innspill til kommunale planer i samarbeid med resten av faggruppe Lokal utvikling.

Rogaland fylkeskommune ønsker at planleggere, både på fylkes- og kommunenivå får økt kompetanse på ulike tema som f.eks. helhetlig boligplanlegging, medvirkning og bruk av kunnskapsgrunnet. Det planlegges for et nytt webinar om boligsosial planlegging i løpet av 2021, for å gå mer i dybden, med erfaringsdeling fra kommunene. Det er foreslått satt av 45 000 kr til kompetanseheving hos planleggere.

Helhetlig frivillighetspolitikk (3607)

Utviklingsplanen for Rogaland – Regional planstrategi 2021- 2024 skal ligge til grunn for arbeidet med den regionale samfunnsutviklingen. Her kommer det frem at Rogaland fylkeskommune skal ha en helhetlig frivillighetspolitikk. Frivillighetspolitikken er per i dag forankret i ulike regionale planer blant annet i Regional kulturplan 2015-2025, Regionalplan for folkehelse 2013-2017 og UTE i Rogaland. I tillegg fikk vi i reformoppgave fra 2020 i stortingsmeldingen "oppgaver til nye regioner" (St.meld. 6 (2018-2019) frivillighetspolitikk og integrering. Utviklingsplanen tilsier at det skal utarbeides en egen strategi for integrering.

De siste årene har kommuner i Rogaland fått folkehelsemidler til å arbeide med sin lokale frivillighetspolitikk og har deltatt på årlige erfaringssamlinger, slik at de kan lære av hverandre. 96 prosent av kommunene oppgir å ha utarbeidet en frivillighetspolitikk i stor eller noen grad, og kun 4 prosent oppgir i liten grad. Se vedlegg 6: Oppfølging av folkehelsearbeidet 2020, for å få mer innsikt i arbeidet med frivillighetspolitikk.

Rogaland har 27 frivillighetssentraler i 19 kommuner. Sentralene bruker et felles digitalt verktøy, InVi portalen. I portalen kan det legges inn oversikt over kategoriserte aktiviteter som gir nyttig informasjon og statistikk. Å gi økt kunnskap rundt bruk av nettløsningen skal prioriteres som en del av forberedelsene til frivillighetsåret 2022.

Sammen med Vestlandet fylkeskommune, Oslo kommune, Norges frivillighetssentraler og Frivillighet Norge er det ønskelig at vi i 2021 deltar på dugnad for å fremsnakke organisasjoner som viktige møteplasser.

Trygg skolevei (samferdselsmidler)

Økt satsing på trygg skolevei, med Barnetråkk og Hjertesone som verktøy, har vært et samarbeidsprosjekt mellom Rogaland fylkeskommune ved regionalplan og samferdsel, Trygg Trafikk Rogaland og Fylkestrafikksikkerhetsutvalget, med utlysningssmidler siden 2017. Formålet har vært å få kommuner til å øke trafikksikkerhetsarbeidet sitt. Satsingen med stimuleringsmidler til dette arbeidet, åpnes det også opp for i 2021 fra samferdselsavdelingen.

I regionalplan for folkehelse har vi som delmål at flere kommuner stimuleres til å få status som Trafikksikker kommune. Hjelmeland, (Rennesøy), Sandnes, Sauda, Sokndal, Time, Karmøy og

Suldal kommuner er godkjent. Arbeidet med trygg skolevei er med på å stimulere flere kommuner til å jobbe for å bli Trafikksikker kommune.

6. Støttende miljø for psykisk helse

Tilskudd til folkehelsearbeid (3685)

I fylkestinget 8. desember 2020 ble det vedtatt at tilskuddsordningen for Regionale Utviklingsmidler, (RUM) endres fra 2021. Nye kriterier for folkehelse spisses og ivaretar satsningen på tidlig innsats, helsefremmende skoler og barnehager, psykisk helse og utjevning av sosiale ulikheter. Kunnskapsgrunnlaget viser en økning i psykisk belastning blant ungdom og unge voksne og en økning i sosiale forskjeller i befolkningen. Folkehelsemidlene i tilskuddsordningen som i 2020 var 400 000 kr, økes med 600 000 kr fra 2021, slik at totalpotten ligger på 1 000 000 kr.

I tillegg er det en fellespott som kan tilfalle folkehelsearbeid, om det kommer søknader som støtter satsingsfeltene. På denne måten kan fylkeskommunen på en mer forutsigbar måte imøtekomme utfordringsbildet. Tildelinger av midler for 2021 blir behandlet i egen politisk sak. Se tildeling av fjorårets Regionale utviklingsmidler i vedlegg 6: Oppfølging av folkehelsearbeidet 2020.

Oppfølging av handlingsplan for selvmordsforebygging (3607)

I 2017 vedtok fylkestinget en Nullvisjon mot selvmord, i forbindelse med behandling av sak 114/17 Økonomiplan 2018-2021. Det ble satt av årlig kr 200 000,- til utarbeidelse av planen og til oppfølging av tiltak i en 4-årsperiode.

Folkehelsearbeidet skal være en pådriver for at det settes i gang nye forskningsprosjekt knyttet til regionalt og lokalt folkehelsearbeid i Rogaland. I handlingsplan; Fremme psykisk helse og forebygge selvmord 2021-2028, «Våg å bry deg!» er det vedtatt å styrke skolenes kompetanse på psykisk helse med skoleprogram, blant annet med prosjektmidler knyttet til en pilot for 345 elever ved Bryne videregående skole på Youth aware of mental health (YAM).

Regionalplan for folkehelse i Rogaland 2013-2017 har et mål om å jobbe mer kunnskapsbasert for å sikre at folkehelsearbeidet rettes mot faktiske utfordringer og i tråd med tilgjengelig kunnskap om hvilke tiltak som fungerer.

Forskere tilknyttet Helse Stavanger HF og Jæren DPS har hatt et tett samarbeid med Rogaland fylkeskommune gjennom Partnerskap for folkehelse over flere år med ønske om gjensidig forskning og utviklingsarbeid. Sammen med Mental helse og Rogaland fylkeskommune skal det i 2021 utarbeides en spørreundersøkelse blant elevene ved Bryne videregående skole. Evalueringen har til formål å fremskaffe informasjon om implementeringsprosessen og hvordan skoleprogrammet YAM oppleves lokalt. Resultatene vil utgjøre en del av et kunnskapsgrunnlag for framtidige vurderinger av hvordan skoleprogrammet bør videreføres for å støtte opp om handlingsplanen for selvmordsforebygging.

Oppfølgende spørreundersøkelse og analyser vil bli vurdert underveis i dialog med forskningspartnerne. Skulle det være behov for ytterligere undersøkelsen tilrådes det gjennomført innenfor en økonomisk ramme på kr 100 000,-.

I desember 2021 vil det rapporteres til fylkestinget om status når det gjelder fremdriften i gjennomføring av tiltak fra handlingsplan, "Våg å bry deg!".

Mulighetsrommet - Program for folkehelsearbeid 2017-2027 (3688)

Mulighetsrommet er en tilskuddsordning tilhørende [Program for folkehelsearbeid](#) med mål om tiltaksutvikling som går over 6 år, fra 2019-2024. Formålet med Mulighetsrommet er å utvikle kunnskapsbaserte lokale tiltak, arbeidsmåter og verktøy for å fremme barn og unges livskvalitet, psykiske helse og rusforebyggende arbeid i kommunene. I 2021 blir det avholdt to fellesmøter med tiltakskommunene, for å følge med på fremdriften. Rogaland fylkeskommune har fått bevilget 4 millioner kroner av Helsedirektoratet for 2021, som tildeles de tre prosjektene. Tildelingen ser slik ut for 2021:

- Sokndal/Egersund: 1 200 000 kr
- Time kommune: 1 600 000 kr
- Haugalandet (Haugesund, Tysvær, Vindafjord, Karmøy, Sauda): 2 250 000 kr

For å styrke programmets 10-årige satsing og kunnskapsgrunnlaget, vil det i 2021, bli tettere møter mellom kompetansesenteret KoRus og folkehelse.

7. Sunne levevaner

Fiskesprell (3686)

Rogaland fylkeskommune har søkt om nye statlige midler til gjennomføring av kurs for skoleåret 2020/2021. Til forandring, og på bakgrunn av lav interesse i kommunene, vil det dette skoleåret legges inn en ekstra innsats på Fiskesprell for elever på videregående skole Vg2 Barne- og ungdomsarbeiderfag. Målet er å gi elevene kunnskap om viktigheten av et sunt mattilbud i barnehage og skole, og erfaring med tilberedning av sjømatretter som egner seg spesielt godt for barn. Det utarbeides nye kontrakter med kursholdere for å gi dette tilbudet.

Fiskesprell støtter opp om satsingen på sunne levevaner og bærekraftmålene om å utrydde sult, god helse og mindre ulikhet. Fylkeskommunens rapportering på Fiskesprell for 2019/2020, kommer frem av vedlegg 7: Fiskesprell - rapportering 2019-2020.

Friskliv, læring og mestring (3693)

Frisklivssatsningen, med årlige statlige midler på 1.600 000 kr, er et viktig ledd i den forebyggende og helsefremmende kommunale satsningen. Rogaland har per i dag frisklivssentral i 16 av 23 kommuner. Fylkesutvalget ber i sak 142/2020 om at det tilstrebes at alle kommuner i fylket får på plass en frisklivssentral. I 2021 vil det jobbes med å forenkle søknadsprosessen for tilskuddsordningen i form av tidligere utlysning, forenklet søknadsskjema, veiledende webinar for søkerkommuner og vurderingsskala for mer oversiktlig vurdering og tilbakemelding på søknadene. Søknadene vurderes i sammen med Tannhelse Rogaland og Stasforvalteren i Rogaland før politisk behandling.

Kantinenettverket (3680)

Kantinenettverket består av alle de videregående skolene sine kantiner, Tannhelse Rogaland, Innkjøps-, Regionalplan- og Opplæringsavdelingene, og er et nettverk som startet opp i 2013.

Nettverket har mål om å styrke den faglige kompetansen hos de ansatte i kantinen og legge til rette for erfaringsutveksling. Det har blitt gitt midler til å planlegge samlinger. Folkehelse anser ikke å ha ressurser til å opprettholde lederansvar/koordineringsansvar for nettverket i samme grad som før. I 2021 jobbes det for at nettverkssamlingene organiseres, arrangeres og delvis driftes av kantinene selv.

Evaluering av skolefrokostordningen (3607)

Fra 2019 til 2022 er det satt av midler til gratis skolefrokost for elever i fylkeskommunale videregående skoler. Det er inngått en samarbeidsavtale med UIS om følgeevaluering over tre år. Etter første undersøkelse lærte vi at det er lurt at skoler med over 1000 elever får flere linker til å besvare undersøkelsen (en link pr. årstrinn). Dette letter kapasiteten, oppfølging og eventuell purring.

Svarprosenten i 2020 hos elevene var på 31,7, og den var svært ujevn mellom skolene (fra 1 % til 66%). I utbetalingsbrevet oppfordres skolene til å svare på undersøkelsen for å få høyere og mer jevn svarprosent mellom skolene. Det tilrådes i 2021 at det settes av stimuleringsmidler til klassen med høyest svarprosent på skolen, i stedet for gavekort til 10 tilfeldige deltakere. Det er videre ønskelig å få med en masterstudent, for å kunne utdype med f.eks. kvalitative undersøkelser (fortrinnsvis fokusgruppeintervju). Det utarbeides en politisk orienteringssak etter at rapporten fra oppfølgingsundersøkelsen foreligger i 2021.

8. Universell utforming og aldersvennlige lokalsamfunn

Aldersvennlige lokalsamfunn

I løpet av sommeren 2021 starter forhandlingene om nye partnerskapsavtaler, i dialog med partnerne i partnerskap for folkehelse. Aktørene oppgir i 2020 å ha fulgt avtalen relativt bra. I de nye avtalene, vil det tilrådes å ta inn et nytt punkt om satsningen på aldersvennlig samfunn, for å styrke arbeidet med universell utforming ute i kommunene. Over 90 % av 32 aktører oppgir å ha en bevisst planlegging mot et mer aldersvennlig samfunn. Det er med å styrke satsningen på å tilrettelegge for et aldersvennlig samfunn og universell utforming. Stavanger og Sandnes har allerede signert nye avtaler som inneholder det nye punktet. Partnerskapsavtalene utgår i desember 2021.

I 2020 fikk Nasjonalforeningen for folkehelse tildelt ekstra partnerskapsmidler rettet mot forskningsarbeid knyttet til kampanjen «Demensvennlige kommuner». I 2021 fortsetter arbeidet med å utarbeide en forskningsplan. Nasjonalforeningen har inngått et samarbeid med SESAM (Regionalt kompetansesenter for eldremedisin og samhandling).

Andre tiltak innenfor universell utforming er oppfølging av fylkesdelplanen, forvaltning av tilskuddsordningen for universell utforming (tidligere RUM), tilgjengelighetsprisen og Tilgjengelighet.no.

9. Driftstøtte

Regionalplanavdelingen administrerer årlig driftstøtte (jf. økonomiplanperioden 2021 – 2024) blant annet til Kirkens SOS, Kirkelig dialogsenter og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) (ref. FT-sak 116/20). Fra og med 2021 ligger driftstøtten til disse tre organisasjonene under folkehelse. En bedre rapportering og forankring på bruken av driftsmidlene kan være

hensiktsmessig på sikt. Å knytte midlene opp mot eksisterende planer eller til arbeidsmetoder som folkehelse allerede har, vurderes i 2021. Det er påbegynt innledende møter med organisasjonene for å vurdere mulighetene.

Fylkesrådmannens vurderinger

Fylkesrådmannen anser partnerskapet som en nyttig metode i folkehelsearbeidet. Arbeidsmetoden er støttende til Rogaland fylkeskommune sin visjon. 95 prosent av partnerskapsaktørene oppgir at partnerskapet, med dens avtaler, har gitt positiv synergieffekt på folkehelsearbeidet. 87 prosent oppgir å bruke informasjon fra fylkeskommunen om helsetilstanden i befolkningen som grunnlag for konkrete tiltak eller strategier når de utarbeider sine handlingsplaner. Partnerskap for folkehelse er med på å samordne folkehelsearbeidet i fylket og bidrar til å nå hovedmålene i den regionale og nasjonale folkehelsepolitikken om å fremme god helse og utjevne sosiale helseforskjeller. Fordelingsnøkkelen for midlene til partnerskapskommunene, som er basert på innbyggertall, tilrådes å være lik som i 2020.

De tre største folkehelseutfordringene angis av partnerne fortsatt å være psykisk helse hos barn og unge, demografiutviklingen og ulikheter i helse. Flertallet oppgir frivilligheten som den største positive folkehelsefaktoren.

Et hovedfunn i folkehelseundersøkelsen er at det meste blir bedre med alderen: trivsel og livskvalitet stiger, psykiske plager synker og egenvurdert helse er bare marginalt lavere hos de eldste enn de yngste.

Tidlig innsats, med befolkningsrettede tiltak, er fortsatt viktigst. Fylkesrådmannen anbefaler derfor å øke tilskuddsordningen på folkehelse, slik at prosjekter som kan være med på å utjevne ulikheter i helse og tidlig innsats prioriteres. Fylkesrådmannen vil fortsette arbeidet med å skape sammenheng mellom overordnet planlegging og folkehelse. Sammen og på tvers av organisasjonen bør vi utvikle og definere hva som er helhetlig politikk. Fylkesrådmannen tilråder at vi ved revidering eller utarbeidelse av nye dokumenter/planer som berører frivillighetspolitikken, har en helhetlig tilnærming. I tillegg anbefales det å sette av midler til økt nettverkskompetanse i frivillighetssentralene. Styrking av lokal frivillighet vil bidra positivt til målsetningene i bærekraftmålene. En rekke stortingsmeldinger og statlige planverk viser til nødvendighet av å samarbeide tettere med frivilligheten for å løse viktige samfunnsutfordringer.

Fylkesrådmannen vurderer de planlagte tiltakene for folkehelsearbeidet til å støtte opp om målet «Helsefremmende og inkluderende samfunn» i Utviklingsplan for Rogaland. Tidlig innsats og fokus på sammenheng mellom overordnet planlegging og folkehelse er i tråd med satsingsområdet «redusere sosiale forskjeller i helse og samfunnsdeltakelse». Satsing på frivillighet bygger opp om innsatsområdet «Demokratisk deltakelse og mangfoldig medborgerskap».

For å bygge sterkere utvikling og felleskap må det interne folkehelsearbeidet tydeliggjøres. Det må vurderes om det skal etableres en tverrfaglig samarbeidsgruppe for å følge opp vedtak og satsninger med relevans for folkehelse på tvers av avdelinger, og for å forberede oss på arbeidet med ny regionalplan.

Konklusjon

Fylkesutvalget slutter seg til fordelingen av partnerskapsmidler, budsjett og tiltak i det regionale folkehelsearbeidet for 2021 og tar folkehelsearbeidet fra 2020 til orientering.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.